

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการธนาคารปูม้า
กรณีศึกษาบ้านเกาะเตียบ
Community Participation in Management of crabs
bank Case Study of Ban Koh Teab

ศุภชัย จารุกำเนิดกุล¹และ เพ็ชรภรณ์ ชัชวาลชญชนกิจ²

Suppachai Jarukamnerdgul and Petchraporn

Chatchawanchanchanakij

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิผลการบริหารจัดการธนาคารปูม้า กรณีศึกษาบ้านเกาะเตียบ และ (2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการธนาคารปูม้า

¹ นักศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ จังหวัดชุมพร

² อาจารย์หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ จังหวัดชุมพร

กรณีศึกษาบ้านเกาะเตียบ ประชากรในการศึกษา คือ ผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณหมู่บ้านเกาะเตียบ ที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 380 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและค่าความเชื่อมั่น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ t-test F-test และ การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุ ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิผลการบริหารจัดการธนาคารปูม้า กรณีศึกษาบ้านเกาะเตียบ พบว่า เพศที่ต่างกันมีความเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการธนาคารปูม้า กรณีศึกษาบ้านเกาะเตียบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ขณะที่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน ที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการธนาคารปูม้าบ้านเกาะเตียบแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และ การมีส่วนร่วมของชุมชนทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย การค้นหาปัญหา ร่วมกัน การวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติงานร่วมกัน และ การประเมินผล สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารจัดการธนาคารปูม้า กรณีศึกษาบ้านเกาะเตียบได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของชุมชน, การบริหารจัดการธนาคารปูม้า, บ้านเกาะเตียบ

Abstract

This research aimed (1) to study personal factors and effectiveness management of the Blue Crab Bank at Ban Ko Teab, and (2) to analyze factors affecting effectiveness management of the Blue Crab Bank at Ban Ko Teab. The samples were 380 people, 20 years old and above living in Ban Ko Teab. The data were collected by using questionnaires. The statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and multiple regression. The results showed that there was no statistically significant difference in term of sex, but personal factors of age, education level, occupation, average monthly income, and length of stay in the community were statistically differences in community participation of the Blue Crab Bank at Ban Ko Teab at 0.05 significant level, and community participation, consisting of joint problem finding, planning, decision-making, joint operation, and evaluation, could predict effectiveness management of blue crab bank at Ban Koh Tiab at .05 statistical level of significance.

Keywords: community participation, crab-bank management, Ban Koh Teab

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประมงชายฝั่งมีความสำคัญต่อประเทศ ทั้งในด้านการผลิตอาหารโปรตีนจาก เนื้อสัตว์ที่มีคุณภาพสูงให้แก่คนไทย สร้างงานให้แก่ชาวชนบทที่อยู่ในบริเวณชายฝั่ง และการผลิต สินค้าสำหรับการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ และผลจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของการ ประมงที่มีการใช้ เครื่องมือประมงหลายประเภทที่ทันสมัยและวิธีการทำประมงที่มุ่งเน้นปริมาณการจับ สัตว์น้ำ โดยไม่ คำนึงถึงความสัมพันธ์ของระบบนิเวศของทรัพยากรสัตว์น้ำ ทำให้ปริมาณของทรัพยากรสัตว์ลดลงเรื่อย ๆ อันเนื่องมาจากถูกจับมาใช้จนเกินการผลิตตามธรรมชาติอย่างไม่คุ้มค่า ทำให้การประกอบอาชีพประมงชายฝั่งไม่สามารถจับสัตว์น้ำชนิดใดชนิดหนึ่งได้อย่างยั่งยืน ซึ่งอาจนำไปสู่ผลกระทบต่อการทำประมงชายฝั่ง เช่น รายได้ การจ้างงาน รวมทั้งวิถีชีวิตของชุมชนประมงชายฝั่ง (โครงการพัฒนาตามแผนแม่บทการจัดการประมงทะเลไทย ปี 2557, น. 2) ซึ่งทรัพยากรชายฝั่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นสาธารณสมบัติเป็นทรัพย์สินส่วนรวม (Common Property) ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นเจ้าของจึงเป็นสมบัติของประเทศชาติที่ประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนเข้าไปใช้ได้อย่างเสรี จึงทำให้เกิดปัญหาทรัพยากรประมงชายฝั่งลดลง และอาจจะนำไปสู่การล่มสลายของการประมงพื้นบ้านในที่สุด โดยกรมประมงได้มีมาตรการ กฎ ระเบียบ ได้ควบคุมจำนวนเรือประมง การกำหนดฤดู วางไข่ และพื้นที่การทำประมง การกำหนดชนิดเครื่องมือประมง ขนาดตาอวนที่ห้ามการทำประมงและการฟื้นฟูทรัพยากรประมงที่เสื่อมโทรม แต่การดำเนินการไม่สามารถที่จะ

ให้เกิดผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งอาจจะมีมาตรการจัดการทรัพยากรประมงที่ไม่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และวิถีชีวิตของคนในชุมชน ซึ่งมีพื้นที่ที่แตกต่างกันในแต่ละจังหวัดของประเทศไทย

การพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลชายฝั่งของจังหวัดชุมพร มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากมายประกอบกับการที่มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและกิจกรรมทางทะเลหลากหลายอาทิ ธนาครปู การตกปลาหมึก ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะไม่น่าจะได้สัมผัสการท่องเที่ยวรูปแบบนี้นัก ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งรูปแบบ วิธีการ และสถานที่แต่มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือการเพิ่มจำนวนอนุรักษ์ทรัพยากรปู ให้อยู่ยืนยงคู่ทะเลชุมพรตลอดไป เนื่องด้วยจังหวัดชุมพร เป็นจังหวัดชายทะเลฝั่งอ่าวไทย ที่มีความยาวของชายทะเลนับตั้งแต่เขตรอยต่อกับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์จนถึงอำเภอละแม ยาวประมาณ 222 กิโลเมตร ประชากรส่วนหนึ่ง ประกอบอาชีพทางการประมง อย่างไรก็ตามเมื่อสัตว์น้ำทะเลเริ่มมีจำนวนลดน้อยลงรวมถึงปูม้าด้วย ส่งผลให้ปูใกล้จะสูญพันธุ์ จึงต้องมีการอนุรักษ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเพาะเลี้ยงในบ่อดิน หรือการใช้ถังเพาะไขปู และมีการจัดตั้งธนาครปูเพื่อเพาะเลี้ยงและปล่อยลูกปูสู่ทะเล

ในการอนุรักษ์ในรูปแบบธนาครปูม้าของจังหวัดชุมพร เกาะเตียบเป็นพื้นที่ที่มีชื่อเสียงในการจัดการธนาครปูม้า โดยหมู่บ้านเกาะเตียบตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลปากคลอง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร คำว่า “เกาะเตียบ” นั้น หมายถึง เกาะเล็ก ๆ ที่ลักษณะคล้ายตะปูเสียลงไปในทะเล เดิมจึงเรียกว่า “เกาะเสีย” จากนั้นจึงค่อยๆ

เพี้ยนกลายเป็น “เกาะเตียบ” และกลายมาเป็นชื่อของชุมชนบ้านเกาะเตียบในที่สุด โดยเชื่อกันว่าเกาะเตียบดังกล่าวเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ประจำหมู่บ้าน ช่วงที่น้ำขึ้นเต็มฝั่งชาวประมงจะนำเรือไปเทียบเกาะเตียบก่อนออกเรือ และเมื่อนำเรือกลับเข้าฝั่ง ซึ่งลุงจาง ฟุ่งเฟื่อง ที่ถือเป็นปราชญ์ชาวบ้านของชุมชนบ้านเกาะเตียบ เป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งธนาคารปูม้าขึ้นอย่างจริงจัง เพื่อต้องการให้ปูม้ามีการขยายพันธุ์เพิ่มมากขึ้น โดยจะมีการคัดกรองปูม้าที่ถูกจับขึ้นมา เอาเฉพาะปูที่มีขนาดใหญ่เท่านั้น หากเป็นปูเล็กที่ยังไม่ได้ขนาดก็จะปล่อยกลับคืนสู่ท้องทะเลไป ไม่เหมือนสมัยก่อนที่จับขึ้นมาหมด ไม่ว่าปูขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ ส่วนปูม้าขนาดใหญ่ที่จับขึ้นมาหากเป็นปูแม่พันธุ์ก็จะนำไปไว้ในธนาคารปูม้า ซึ่งมีลักษณะคล้ายกระชังปลาในทะเล เพื่อให้มีการขยายพันธุ์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งทุก ๆ 3 วัน จะมีการตรวจสอบว่าปูม้าที่เพาะเลี้ยงไว้เพิ่มจำนวนขึ้นมากน้อยเพียงใด โดยสมาชิกของกลุ่มอนุรักษ์พันธุ์ปูม้าบ้านเกาะเตียบจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันออกไปตรวจสอบนับตั้งแต่มีการจัดตั้งธนาคารปูม้าบ้านเกาะเตียบขึ้นมา ชาวประมงสามารถจับปูมาได้ทุกวัน เพราะเมื่อพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปูม้าที่อยู่ในธนาคารมีการขยายพันธุ์ เราก็จะนำปูที่เกิดใหม่เหล่านั้นไปปล่อยลงสู่ทะเลเพื่อให้เจริญเติบโตตามธรรมชาติ

จากปรากฏการณ์ดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญของการที่ต้องการอนุรักษ์ธรรมชาติและสัตว์ทะเล จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาถึง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการธนาคารปูม้ากรณีศึกษาบ้านเกาะเตียบ” เพื่อวิจัยหาข้อสรุปเกี่ยวกับ ทศนคติ และแนวทางการ

ปฏิบัติ รวมถึงผลลัพธ์ของสมาชิกในชุมชน ตั้งแต่เด็กถึงผู้ใหญ่ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดที่เกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรม เพื่อนำข้อสรุปการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมให้มี ความยั่งยืน และเผยแพร่สู่บุคคลที่มีความสนใจ หรือชุมชนชาวประมงอื่นที่ต้องการจะจัดทำกิจกรรมธนาคารปูม้าด้วย เพื่อช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล และสืบสานความมีจิตสำนึกที่ดีให้เติบโตในสังคมและชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์

- (1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลกับประสิทธิผลการบริหารจัดการธนาคารปูม้ากรณีศึกษาบ้านเกาะเตียบ
- (2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการธนาคารปูม้า กรณีศึกษาบ้านเกาะเตียบ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาพัฒนาเป็นกรอบการวิจัย โดยที่

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ครอบครัว และ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการ

วางแผน ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกัน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาร่วมกัน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพการจัดการธนาคารปู ประกอบด้วย ความยั่งยืนเศรษฐกิจ ความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม ความยั่งยืนทางสังคม ความยั่งยืนทางวัฒนธรรม

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยพิจารณาค่า ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach,1990) ที่ .85 และ แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบแล้วจะนำมาเก็บข้อมูลกับจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณหมู่บ้านเกาะเตียบ ที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 380 คน ตามแนวทางการคำนวณของ Yamane (1973) โดยเก็บข้อมูลในช่วงระหว่างกรกฎาคม ถึง ธันวาคม 2563 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ t-test F-test และ สมการถดถอยพหุ

สรุปผลการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 51.8 มีอายุ 31 - 45 ปี จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 56.6 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 51.8 อาชีพรับจ้าง จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 56.3 รายได้ต่อเดือน 15,000 – 20,000 บาท จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน 11 – 15 ปี จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 43.9

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนธนาคารปูม้าบ้านเกาะเตียบ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65, S.D.=0.34$) โดย ด้านการค้นหาปัญหาร่วมกัน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.38, S.D.=0.52$) ด้านการวางแผน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.42, S.D.=0.46$) ด้านการตัดสินใจ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.48, S.D.=0.52$) ด้านการปฏิบัติงานร่วมกัน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.50, S.D.=0.54$) ด้านการประเมินผล ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.55, S.D.=0.61$)

ประสิทธิผลการจัดการธนาคารปูม้าบ้านเกาะเตียบ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65, S.D.=0.34$) โดย ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}=3.85, S.D.=0.51$) รองลงมา ความยั่งยืนด้านสังคม ($\bar{X}=3.59, S.D.=0.47$) ความยั่งยืนด้านวัฒนธรรม ($\bar{X}=3.58, S.D.=0.50$) และ ความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X}=3.58, S.D.=0.40$)

ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน กับประสิทธิผลการจัดการธนาคารปูม้าบ้านเกาะเตียบ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ($F=138.044, sig=0.000$) ด้านระดับการศึกษา ($F=3.776, sig=0.024$) ด้านอาชีพ ($F=19.169, sig=0.000$) ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ($F=5.497, sig=0.000$) ด้านระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน ($F=17.681, sig=0.000$) ซึ่งมีค่า sig น้อยกว่า 0.05 สรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชน ที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อประสิทธิผลการจัดการธนาคารปูม้าบ้านเกาะเตียบแตกต่างกัน ขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ($t=-0.010, sig=0.992$) ค่า Sig มีค่ามากกว่า 0.05 สรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศ แตกต่างกัน มีความเห็นต่อการจัดการธนาคารปูม้าบ้านเกาะเตียบ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขณะที่ในการทดสอบสมมติฐานการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีผลต่อการบริหารจัดการธนาคารปูม้า กรณีศึกษาบ้านเกาะเตียบ พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการธนาคารปูม้า กรณีศึกษาบ้านเกาะเตียบ (Y) ในด้านการค้นหาปัญหาร่วมกัน (X1) ($Sig. = 0.000$) ด้านการวางแผน (X2) ($Sig. = 0.042$) ด้านการตัดสินใจ (X3) ($Sig. = 0.024$) ด้านการปฏิบัติงานร่วมกัน (X4) ($Sig. = 0.000$) ด้านการประเมินผล (X5) ($Sig. = 0.023$) แสดงว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนทั้ง 5 ด้านสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารจัดการธนาคารปูม้า

กรณีศึกษาบ้านเกาะเตียบได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (R2) ได้ร้อยละ .346 โดยปัจจัยทั้ง 3 ค่า $R = 0.581$ มีค่าเข้าใกล้ 1.00 แสดงว่ามีความสัมพันธ์สูง และมีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ (SE) เท่ากับ 0.278 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียน

สมการในรูปแบบคะแนนดิบ

$$Y = 2.462 + .26 X_1 + .07 X_2 - .08 X_3 + .16 X_4 - .07 X_5$$

สมการในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Y = .45 X_1 + .11 X_2 - .12 X_3 + .26 X_4 - .13 X_5$$

อภิปรายผล

การผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้าน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่พักอาศัยในชุมชนแตกต่างกัน มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการธนาคารปูม้าบ้านเกาะเตียบแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามแนวคิด ทฤษฎีประชากรศาสตร์ ของ Shiffman and Kanuk (2010) กล่าวว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์เป็นลักษณะเฉพาะตัวบุคคล เช่น อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ รายได้ ศาสนาและเชื้อชาติซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ นาคฤทธิ์ (2558) ได้กล่าวถึงการจัดตั้ง “ธนาคารปูม้า” เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการทรัพยากรประมงชายฝั่ง ซึ่งมีกระบวนการจัดการและกิจกรรมการจัดการที่เป็นระบบขั้นตอนเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของธนาคารปูม้า ขณะที่

ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนมีผลต่อการบริหารจัดการธนาคารปูม้า กรณีศึกษา บ้านเกาะเตียบ เป็นไปตามแนวคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้ของ Kolb (1994) กล่าวถึงแบบจำลองที่ยึดทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (The Experimental Learning Style) และสอดคล้องกับเชมภัทท์ เย็นเปี่ยม และคณะ (2558) ได้กล่าวว่า สิทธิชุมชน ไม่ใช่สิทธิในการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในพื้นที่นั้นพื้นที่เหล่านั้นก็ยังเป็นของรัฐ แต่อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาเป็นของชุมชน ชุมชนสามารถที่จะออกกฎเกณฑ์และระเบียบต่าง ๆ เพื่อพิทักษ์สิทธิและพื้นที่เหล่านั้นให้คงอยู่หรืออีกนัยหนึ่งสิทธิชุมชน หมายถึง สิทธิร่วม เหนือทรัพย์สินของชุมชนสมาชิกของชุมชนซึ่งทำหน้าที่ดูแลรักษา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยเสนอว่าชุมชนควรปลูกจิตสำนึกด้านการทำประมงอย่างรับผิดชอบและอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชน สถานประกอบการ ต้องเป็นแนวทางสำหรับการทำธนาคารปูม้า สามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงหรือสร้างวิธีการทำในด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการทำธนาคารปูม้าต่อไป และ หน่วยงานภาครัฐที่กำกับดูแลศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งภาคใต้ตอนบน(ชุมพร) ควรเข้ามาให้ความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับวิทยาการในการจัดการจัดการทรัพยากรประมงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากในปัจจุบันการทำประมงมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของกฎหมายอยู่ตลอดเวลา ควรมีการจัดอบรมเพื่อให้ชาวบ้าน

ได้รับทราบข้อมูลเพื่อให้รู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ขอเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ของธนาคารปูม้าหลากหลายพื้นที่ในจังหวัดชุมพร

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ นาคฤทธิ์. (2558). การศึกษารูปแบบการจัดการทรัพยากรประมงชายฝั่งของชุมชนประมงพื้นบ้าน กรณีศึกษารับปูม้า ชุมชนคลอง อบต. หมู่ที่ 4 ตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี. (สารนิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เข็มภักดิ์ เย็นเปี่ยม และ คณะ. (2560). โครงการการจัดการทรัพยากรปูม้าอย่างยั่งยืนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่ม ประมงเรือเล็ก บริเวณอ่าวเพ จังหวัดระยอง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychology Testing*. (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers Inc.
- Kolb, D.A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. New Jersey: Prentice-Hall Inc.
- Schiffman, Leon G., and Kanuk, Leslie L. (2010). *Consumer behavior*. (10th ed.). New Jersey: Prentice Hall.

Yamane, Taro. (1973). *Statistics : An introductory analysis*. (3rd ed.).
Singapore : Harper International Editor.